

Az emberi vírusok neveinek összeállítása víruscsaládok, alcsaládok, nemzetségek, fajok stb. szerinti bontásban

Összeállította és a közreműködőket meghívta: Bősze Péter

Közreműködtek: ÁDÁM ÉVA DR.¹, FERENCZI EMŐKE DR.², FÜLE TIBOR DR.³, GERGELY LAJOS DR.⁴, KOVALSZKY ILONA DR.³, MEZEY ILONA DR.², MIHÁLY ILONA DR.⁵, NAGY KÁROLY DR.¹, ONGRÁDI JÓZSEF DR.⁶, PUSZTAI ROZÁLIA DR.⁷, SZŰCS GYÖRGY DR.⁸

Semmelweis Egyetem, Orvosi Mikrobiológiai Intézet¹, Budapest, Johan Béla, Országos Epidemiológiai Központ, Vírus Osztály², Budapest, Semmelweis Egyetem, I. sz. Patológiai és Rákkutató Intézet³, Budapest, Debreceni Egyetem, Mikrobiológiai Intézet⁴, Debrecen, Szent László Kórház, Virologiai Laboratórium⁵, Budapest, Semmelweis Egyetem, Bőr- és Nemikórtani Klinika⁶, Budapest, Szegedi Tudományegyetem, Orvosi Mikrobiológiai és Immunbiológiai Intézet⁷, Szeged, Baranya Megyei Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat⁸, Pécs

PARVOVÍRUSCSALÁD (PARVOVIRIDAE)

GERGELY LAJOS DR.

Alcsalád:	Parvovirinae (gerincesek vírusai)
Nem:	Parvovírus ide tartozik a legtöbb gerinces parvovírus faj pl. patkány H1 parvovírus minute virus of mice (MVM) (magyarul egér mini vírus) Aleutian mink disease virus (magyarul aleuti nyércek vírusa) emberi vírus nincs közöttük
Nem:	Erythrovírus Fajok: B 19 emberi parvovírus V9 parvovírus (nem emberi vírus)
Nem:	Dependovírus Faj: Adeno-associated virus (AAV) (magyarul adenoval társult vírusok) ez a másik parvovírus, amely embereknél előfordul
Alcsalád:	Densovirinae (ide csak ízeltlábúak vírusai tartoznak, nincs embereknél is előforduló képviselője)

HUMÁN PAPILLÓMA VÍRUS-CSALÁD (PAPILLOMAVIRIDAE)

FÜLE TIBOR DR., KOVALSZKY ILONA DR.

Az emberi papillómavírus az International Committee on Taxonomy of Viruses (ICTV) rendszertani besorolása szerint az alábbi egységekben foglal helyet:

Family (család)	Papillomaviridae	Papillómavírusok
Genus (nem)	Papillomavirus	Papillómavírus
Species (faj)	Human papillomavirus	Emberi papillómavírus
Type (típus)	HPV 1–100	HPV 1–100
Subtype (altípus, variáns)	HPV 1a. stb.	HPV 1a. stb.

A papillómavírusok típusfaja (type-species) a Cottontail rabbit papillomavirus vagy másnéven Shope papillomavirus.

_(Ref. Book: Virus Taxonomy – 2000. Sept., Academic Press)

A National Institute of Allergy and Infectious Disease (NIAID) – amely egy az NIH-án belüli szervezet – 1998-ban indította el a HPV-projektet. Ezt 2003 októberétől több vírusra kiterjesztették. A NIAID az STD Sequence Database-en belül hozta létre a HPV Sequence Database-t, amelyben ma körülbelül 80 HPV típus mellett 4-5 altípus és variáns található.

A magyar orvosi irodalomban az emberi papillómavírusok számmal jelzett típusait – taxonómiailag helytelenül – altípusoknak írják annak ellenére, hogy az angol irodalomban erre a megnevezésre mindenhol a „type” szerepel.

POLYOMAVÍRUS-CSALÁD (POLYOMAVIRIDAE FAMILY)

SZŰCS GYÖRGY DR.

Nemzetség (genus)	polyomavirus-nemzetség (polyomavirus genus)
Faj (species)	human / emberi polyomavirus
Törzs (strain)	BK vírus (BKV) BK human polyomavirus JC vírus / emberi JCV/ JC human/emberi polyomavirus SV40-szerű vírus / SV40-szerű human/emberi polyomavirus
„Csoport”	szserológiai csoport I, II, III, IV
Típus	szserológiai típus 1 és 2 genetikai típus / genotípus 1a, 1b, 2a, 2b, 2c, 3, 4... SC, CY, Af2, B1,...
Izolátum	GSV, MM, RFV, MGV-, stb. (típustörzs) / izolátum

ADENOVÍRUS-CSALÁD (ADENOVIRIDAE)

ÁDÁM ÉVA DR.

Genus/nem, nemzetség (végződés: -vírus)	Mastadeno- (emlősadeno-vírus nemzetség)
Subgenus/alnem, alnemzetség (végződés: -vírus)	A korábbi subgenusokat 6 csoportra változtatták (A-F csoportok)
Species/típus, faj, fajta (végződés: -vírus)	1-es típusú humán adenovírus-, stb. (összesen 51), rövidítve: HAdV1-51

HERPEZVÍRUSCSALÁD (HERPESVIRIDAE)

ONGRÁDI JÓZSEF DR.

Alcsalád (subfamilia) -virinae	Nemzetség (genus) -virus	Faj (species)
Alphaherpes-viri- nae/ Alphaherpes- vírusok alcsaládja	Simplexvirus	Hivatalos név/rövidítés: Human herpesvirus 1 (HHV-1) Használt név/rövidítés: Herpes simplex vírus 1 (HSV-1) Magyar név: 1-es sömörvírus, ajaksömör vírusa (Leggyakoribb okozott betegség: ajaksömör)
		Human herpesvirus 2 (HHV-2) Herpes simplex vírus 2 (HSV-2) Javasolt magyar név: 2-es sömörvírus, nemiszervi sömör vírusa Betegség: nemiszervi hólyagszék
Betaherpes- virinae/Béta- herpesvírusok alcsaládja	Varicellovirus	Human herpesvirus 3 (HHV-3) Varicella-zoster vírus (VZV) Magyar név: Báránymimlő-övsömör vírusa (Betegség: báránymimlő, övsömör, zóna)
	Cytomegalo-vírus	Human herpesvirus 5 (HHV-5) Human cytomegalovírus (h)CMV Javasolt név: záradéktest-vírus Jellegzetes sejtváltozások: záradéktest, sejtmeagnagyobbodás
Gammaherpes- virinae/Gamma- herpesvírusok alcsaládja	Roseolovirus	Human herpesvirus 6 variant A (HHV-6A) Jelenleg használt név: Emberi 6-os herpesvírus A változata Javasolt név: serkentő vírus Okozott betegség: nem ismert, de in vitro és in vivo HIV-1 fertőzés/AIDS lefolyás gyorsítása, egyéb vírusok transzaktiválása ismert Human herpesvirus 6 variant B (HHV-6B) Emberi 6-os herpesvírus B változata (HHV-6B) Javasolt név: 3 napos láz vírusa Leggyakoribb betegség: exanthema subitum = roseola infantum = kisfoltos bőrpír = 3 napos láz
	Lymphocryptovirus	Human herpesvirus 7 (HHV-7) Emberi 7-es herpesvírus (HHV-7) Javasolt név: rózsahámlás vírusa Leggyakoribb betegség: pityriasis rosea = rózsahámlás
Rhadinovirus		Hivatalos név: Human herpesvirus 4 (HHV-4) Használt név: Epstein-Barr-vírus (EBV) Javasolt név: mirigyláz vírusa Leggyakoribb betegségek: Pfeiffer-féle mirigyláz = mononucleosis infectiosa, lymphomák
		Human herpesvirus 8 (HHV-8) Használt nevek: Emberi 8-as herpesvírus (HHV-8) (Európában) Kaposi-sarcomához társult herpesvírus (KSHV) (Amerikában) Javasolt név: Kaposi-sarcomához társult vírus Betegség: Kaposi-sarcoma

HEPADNAVÍRUS-CSALÁD (HEPADNAVIRIDAE)

HUMÁN PATOGÉN HEPADNAVÍRUS

PUSZTAI ROZÁLIA DR.

Nemzetség	Faj
Orthohepadnavirus	Human herpesvirus 1 (HHV-1)

POXVÍRUSCSALÁD (POXVIRIDAE)

HIMLŐVÍRUSOK CSALÁDJA

ONGRÁDI JÓZSEF DR.

Nemzetség	Faj
Orthopoxvirus	Hivatalos név: Variola vírus Használt név: fekete himlő vírusa, himlővírus Betegség: feketehimlő, himlő Hivatalos név: vaccinia vírus Javasolt név: oltóvírus Himlőoltásra újabban génterápiára használják Majomhimlő vírusa Tehénhimlő vírusa Tevehimlő vírusa Fenti állatok betegségei. Biológiai fegyverként kísérleteznek ezekkel
	Parapoxvirus
Molluscipoxvirus	Hivatalos név: Molluscum contagiosum vírusa (Javasolt név: kásaszemölcs vírusa) Betegség: molluscum contagiosum. (Magyar neve nincs. Legyen ennek magyar neve: kásaszemölcs)
Yabapoxvirus	Yabapox vírus Tanapox vírus Majmok betegségét okozzák, emberi fertőzés ritka. (Állatorvosok adjanak magyar nevet)

ASTROVÍRUSCSALÁD (ASTROVIRIDAE FAMILY)

SZÚCS GYÖRGY DR.

Nemzetség	Faj
emlős astrovírus-nemzetség /mamastrovírus-nemzetség (Mamastrovirus genus)	emberi / humán astrovírus
Törzs	„Csoport”
Típus	szeroológiai típus / szerotípus 1...8 genetikai típus / genotípus 1...8

FILOVÍRUSCSALÁD (FILOVIRIDAE)

GERGELY LAJOS DR.

Nem	Faj
Ebolavírus v. korábban Ebola-szerű vírusok	Zaire Ebola vírus Sudan Ebola vírus Reston Ebola vírus Côte d'Ivoire (Ivory Coast) Ebola vírus A fajok nevét az izolálási helyek adják
Marburg vírus v. korábban Marburg szerű vírusok	Marburg vírus

CALICIVÍRUS-CSALÁD (CALICIVIRIDAE FAMILY)

SZÚCS GYÖRGY DR.

Nemzetség	Faj	Törzs	„Csoport”	Típus	Variáns
Norovirus-nemzetség/ korábban: Norwalk-szerű vírusok; SRSV/	Norwalk virus	Norwalk/68/US Southampton/91/UK Desert Shield/90/S A stb.	Genetikai csoport I /geno-csoport I (GGI)	genotípus (legalább 15) (genotype)	új variáns Lordsdale virus (new variant)
(Norovirus genus)/ korábban: Norwalk-like viruses; SRSV/		Snow Mountain/76/US Hawaii/71/ USMexico/89/MX Lordsdale/93/UK Amsterdam/01/NL Leeds/90/UK Melksham/89/UK K stb. virus törzs	genetikai csoport II (geno-csoport; GGI, GGII)		
Sapovirus-nemzetség/ korábban: calicivírusok, „klasszikus” calicivírusok/ (Sapovirus genus)/ korábban: calicivíruses, „classic” calicivíruses/	Sapporo virus	Sapporo/82/JP London/92/UK Houston/90/US Stockholm/97/SE			

FLAVIVÍRUSCSALÁD (FLAVIVIRIDAE)

MEZEY ILONA DR.

A Flavivírusok családjába 3 nemzetséget sorolunk: 1) Flavivírus nemzetség, 2) Pestivírus nemzetség, 3) Hepacivírus nemzetség.

A Pestivírus nemzetség emberi fertőzést nem okoz – legalábbis eddig ilyen esetet nem közöltek – ezért ezeket nem tárgyaljuk.

FLAVIVÍRUS-NEMZETSÉG Noha a flavivírusok világszerte elterjedtek, az egyes fajok földrajzi előfordulása kötött; pl. a sárgaláz vírusa Afrika és Dél-Amerika trópusi és szubtrópusi területein, a dengue-láz vírusa Ázsia, Óceánia, Afrika, Ausztrália és Amerika trópusain, a japán agyvelőgyulladás vírusa Dél-Kelet Ázsiában, a kullancsok által terjesztett agyvelőgyulladás Európában és Ázsia északi területein honos. A nemzetség számos faja a szerológiai rokonság alapján és a terjesztésükhöz szükséges izeltlábú átvívó (vektor) szerint csoportosítható.

Fajok, alfajok, típusok

1. Kullancsok által terjesztett vírusok:

Emlősöket megbetegítő vírusok	Kullancs-terjesztette agyvelőgyulladás vírusa
Gadgets Gully vírus (GGYV)	
Kadam vírus (KADV)	
Kyasanur Forest vírus (KFDV)	
Langat vírus (LGTV)	
Omsk hemorrhagic fever vírus (OHFV)	Omszki vérzésekéses láz vírusa
Powassan vírus (POWV)	
Royal Farm vírus (RFV)	
Karshi vírus	
Tick-borne encephalitis vírus	
European subtype	Európai altípus
Far Eastren subtype	Távolkeleti altípus
Siberian subtype	Szibériai altípus

Louping ill vírus (LIV)	
Irish subtype	Ír altípus
British subtype	Brit altípus
Spanish subtype	Spanyol altípus
Turkish subtype	Török altípus

Seabird tick-borne vírus group	
Meaban vírus (MEAV)	
Saumarez Reef vírus (SREV)	
Tyulenyi vírus (TYUV)	

2. Mosquito-borne víruses Szúnyog-terjesztette vírusok

Aroa vírus group	Aroa vírus-csoport
Aroa vírus (AROAV)	
Bussuquara vírus (BSQV)	
Iguape vírus (IGUV)	
Naranjal vírus (NJLV)	
Dengue vírus group	Dengi-láz csoport
Dengue vírus	Dengi-láz vírusa (DENV)
Dengue vírus typus 1	Dengi-láz 1-es típusú vírus (DENV-1)
Dengue vírus typus 2	Dengi-láz 2-es típusú vírus (DENV-2)
Dengue vírus typus 3	Dengi-láz 3-es típusú vírus (DENV-3)
Dengue vírus typus 4	Dengi-láz 4-es típusú vírus (DENV-4)

Kedougou vírus (KEDV)	
Japanese encephalitis vírus group	
Cacipacore vírus (CPCV)	
Koutango vírus (KOUV)	
Japanase encephalitis vírus	japán agyvelőgyulladás vírus (JEV)
Murray Valley encephalitis vírus	Murray-völgyi agyvelőgyulladás vírus (MVEV)
Alfuy vírus (ALFV)	

St. Louis encephalitis	St-Louis-i vírus agyvelőgyulladás vírusa (SLEV)
Usutu vírus (USUV)	
West Nile vírus (WNV)	Nyugat-nílusi láz vírusa
Kunjin vírus (KUNV)	
Yaounde vírus (YAOV)	

Kokobera vírus group	
Kokobera vírus (KOKV)	
Stratford vírus	

Ntaya vírus group	
Bagaza vírus (BAGV)	
Ilheus vírus (ILHV)	
Rocio vírus (ROCV)	
Israel turkey meningoencephalomyelitis vírus (ITV)	
Ntaya vírus (NTAV)	
Tembusu vírus (TMUV)	

Spondweni vírus group	
Zika vírus (ZIKV)	
Spondweni vírus (SPOV)	

Yellow fever vírus group	Sárgaláz vírus-csoport
Banzi vírus (BANV)	
Bouboui vírus (BOUV)	
Edge Hill vírus (EHV)	
Jugra vírus (JUCV)	
Saboya vírus (SABV)	
Potiskum vírus (POTV)	
Sepik vírus (SEPV)	
Uganda S vírus (UGSV)	
Wesselbron vírus (WESSV)	
Yellow fever vírus	sárgaláz vírusa (YFV)

3. Viruses with no known arthropod vector	Ismert izeltlábú átvívő nélküli vírusok	
Entebbe bat vírus group		
<i>Entebbe bat vírus</i>	Entebbe-i denevér-vírus	(ENTV)
<i>Sokoluk vírus</i>		(SOKV)
<i>Yokose vírus</i>		(YOKV)
Modoc vírus group		
<i>Apoi vírus</i>		(APOIV)
<i>Cowbone Ridge vírus</i>		(CRV)
<i>Jutiapa vírus</i>		(JUTV)
<i>Modoc vírus</i>		(MODV)
<i>Sal Vieja vírus</i>		(SVV)
<i>San Perlita vírus</i>		(SPV)
Rio Bravo group		
<i>Bukalasa bat vírus</i>		(BBV)
<i>Carey Island vírus</i>		(CIV)
<i>Dakar bat vírus</i>		(DBV)
<i>Montana myositis leukoencephalitis vírus</i>		(MMLV)
<i>Phnom Penh bat vírus</i>		(PPBV)
<i>Batu Cave vírus</i>		(BCV)
Rio Bravo vírus		
(RBV)		
A nemzetségbe még fel nem vett fajok:		
<i>Tamana bat vírus</i>		(TABV)
<i>Cell fusing agent vírus</i>		(CAV)

HEPACIVÍRUS-NEMZETSÉG

Hepatitis C vírus: Májgyulladás C-típusú vírusa (HCV)

A víruscsaládba a genom-szerveződés alapján még három vírus valószínűleg bekerül, ezek a GB vírus A, GB vírus B és GB vírus C. Magyar elnevezésük nincs.

ORTHOMYXOVÍRUS-CSALÁD (ORTHOMYXOVIRIDAE)

ÁDÁM ÉVA DR.

Subfamily/alcsalád (végződés: -virinae)	Genus/nem, nemzetség (végződés: -vírus)	Subgenus/alnem, alnemzetség (végződés: -vírus)	Species/típus, faj, fajta (végződés: -vírus)
–	Influenza-A	–	Influenza-A-vírus (ezen belül a különböző változatok a felületi antigének szerint jelölve: H1N1, H2N2, H3N2, H5N1, H9N2)
	Influenza-B	–	Influenza-B-vírus (ezen belül az egyes változatokat az izolálás helye, ideje, stb szerint különböztetik meg: Influenza B/Lee/40, B/Victoria/2/87, B/Yamagata/16/88, B/Panama/45/90, B/Beijing/184/93)
	Influenza-C	–	Influenza-C-vírus

BUNYAVÍRUSCSALÁD (BUNYAVIRIDAE)

FERENCZI EMŐKE DR.

A Bunyavírusok családjába 5 nemzetség vírusai tartoznak. Három nemzetség (Orthobunyavirus, Nairovirus, Phlebovirus) tagjai különféle izeltlábú vektorok (szúnyog, kullancs, Phlebotomus fajok) segítségével terjednek, míg a Hantavírus nemzetség vírusainak nincs izeltlábú közvetítője (vektora), rágszálók közvetlenül, vagy különféle vladékaik révén fertőzik az embert. A Tospovírus nemzetségbe tartozó vírusokat tripszek viszik át egyik növényről a másikra.

Az azonos fajok különböző vírusai meghatározott földrajzi előfordulást mutatnak, ez tükröződik elnevezésükben is. Ugyanakkor az utóbbi években számos behurcolást, illetve a földrajzi elterjedés határainak kiterjedését tapasztalhattuk.

Az alábbi táblázatos összefoglalás a legutóbbi vírustaxonómia besorolás alapján készült, az interneten elérhető „ICTV Taxonomy and Index to Virus Classification and Nomenclature Taxonomic lists and Catalogue of viruses” legújabb frissítése alapján (2004. július 26.).

Vírusnemzetség	Kórokozó vírus faj (dőlő betűvel szedett) és a fajhoz tartozó emlősöket megbetegítő vírusok nemzetközi neve	A vírusok magyar neve
Orthobunyavirus	California encephalitis vírus (CEV) La Cross vírus (LACV) Tahyna vírus (TAHV) Inkoo vírus (INKV) Cache Valley vírus (CVV) Bunyamwera vírus (BUNV) Akabane vírus (AKAV) Oropouche vírus (OROV)	Kaliforniai agyvelőgyulladás vírus
Hantavirus	<i>Andes vírus</i> (ANDV) <i>Bayou vírus</i> (BAYV) <i>Black Creek Canal vírus</i> (BCCV) <i>Dobrava-Belgrade vírus</i> (DOBV) <i>Hantaan vírus</i> (HTNV) <i>Laguna Negra vírus</i> (LNV) <i>New York vírus</i> (NYV) <i>Puumala vírus</i> (PUUV) <i>Seoul vírus</i> (SEOV) <i>Sin Nombre vírus</i> (SNV)	
Nairovirus	<i>Crimean-Congo hemorrhagic fever vírus</i> (CCHFV) <i>Hazara vírus</i> (HAZV) <i>Dugbe vírus</i> (DUGV) <i>Nairobi sheep disease vírus</i> (NSDV)	Krími-kongói vérzékeny láz vírus
Phlebovirus	<i>Rift Valley fever vírus</i> (RVFV) <i>Sandfly fever Naples vírus</i> (SFNV) <i>Sandfly fever Sicilian vírus</i> (SFSV) <i>Sandfly fever Toscana vírus</i> (TOSV)	Rift-völgyi láz vírus Nápolyi láz vírusa Phlebotomus Szicíliai-láz vírus Toszkánai láz vírusa

ARENAVIRUSOK CSALÁDJÁ (ARENNAVIRIDAE)

PUSZTAI ROZÁLIA DR.

Nemzetség	Szerocsoport	Faj	Törzs
Arenavírus			
	LCMV-LASV csoport* (Óvilági arenavírusok)	Ippy vírus	
		Lassa vírus	Josiah GA391 LP vírus
		Lymphocytás chorio-meningitis vírusa	Armstrong vírus
		Mobala vírus	3099
		Mopeia vírus	3076 AN21366 AN20410
	TACV csoport** (Újvilági arénavírusok)	Amapari vírus	
		Flexal vírus	
		Guanarito vírus	
		Junín vírus	
		Latino vírus	
		Machupo vírus	
		Oliveros vírus	
		Paraná vírus	
		Pichinde vírus	
		Piritál vírus	
		Sabiá vírus	
		Tacaribe vírus	
		Tamiami vírus	
		Whitewater	
		Arroyo vírus	
		Pampa vírus	

*LCMV-LASV csoport: Lymphocytás ChorioMeningitis Vírus-Lassa Vírus csoport

**TACV csoport: Tacaribe víruscsoport

PICORNAVÍRUS-CSALÁD (PICORNAVIRIDAE)

MIHÁLY ILONA DR.

Az enterovírusok csoportja alkotja az egyik legrégebben ismert víruscsaládot. Neveik átmentek az orvosi közgondolkodásba. Emiatt forradalmi „magyarítást” nem tartok célszerűnek. Egyáltalán az orvosi közgondolkodásba maradandóan „betörő” magyar elnevezésre az újonnan felfedezett vírusokkal kapcsolatban lehet leginkább számítani.

Megjegyzések az enterovírusokkal kapcsolatban:

1. Talán lehetne a Picornaviridae családnevet enterovírus családra változtatni. Helyességéről nem vagyok meggyőződve.
2. A rövidítésekben ajánlatos meghagyni az angol betűjeleket. Az „EV-szám” egyaránt alkalmas az echovírusok és a magasabb szerotípusú enterovírusok rövidítésére.
3. A rhinovírus magyar megfelelőjeként jól adódna a „náthavírus”, mint az egyik leggyakoribb kórokozója a közönséges náthának, azonban erre is elmondható, hogy a virológiában valamennyire jártas orvosi közgondolkodásban már elfogadott és a rhinovírus elnevezés.
4. Célszerűnek találok a „hepatitisvírus A” elnevezést a „hepatitis A vírus” helyett, azonban a „HAV” rövidítést itt is szükségesnek vélem megtartani. Ez a vegyes betűsorrend nem fog zavart okozni a használatban.
5. Az egyetlen lényeges és fontos általam ajánlott változtatás a „kéz-láb-szájbetegség vírusa” elnevezés, amit a „foot-and-mouth-disease vírus” helyett ajánlok felvenni a magyar virológiai nevezék-tanba.

Nemzetség (genus)	Alfaj	Típus, változat
<i>Enterovírus</i>		Típustörzs: poliovírus (a járványos gyermek-bénulás vírusa)
	enterovírus A (humán enterovírus A röv: HEV-A)	Coxsackie-vírus A2 (CAV-2) Coxsackie-vírus A3 (CAV-3) Coxsackie-vírus A5 (CAV-5) Coxsackie-vírus A7 (CAV-7) Coxsackie-vírus A8 (CAV-8) Coxsackie-vírus A10 (CAV-10) Coxsackie-vírus A12 (CAV-12) Coxsackie-vírus A14 (CAV-14) Coxsackie-vírus A16 (CAV-16) enterovírus 71 (EV-71)
	enterovírus B (humán enterovírus B röv: HEV-B)	Coxsackie-vírus B1 (CBV-1)-től Coxsackie-vírus B6-ig (CBV-6) Coxsackie-vírus A9 (CAV-9) echovírus 1 (EV-1) - echovírus 9 (EV-9) echovírus 11 (EV-11) - echovírus 21 (EV-21) echovírus 24 (EV-24) - echovírus 27 (EV-27) echovírus 29 (EV-29) - echovírus 33 (EV-33) enterovírus 69 (EV-69)
	enterovírus C (humán enterovírus C röv: HEV-C)	Coxsackie-vírus A1 (CAV-1) Coxsackie-vírus A11 (CAV-11) Coxsackie-vírus A13 (CAV-13) Coxsackie-vírus A15 (CAV-15) Coxsackie-vírus A17 (CAV-17) - Coxsackie-vírus A22 (CAV-22)
	enterovírus D (humán enterovírus D röv: HEV-D) poliovírus	Coxsackie-vírus A24, (CAV-24) enterovírus 68 (EV-68) enterovírus 70, (EV-70) poliovírus 1 (PV-1) poliovírus 2 (PV-2) poliovírus 3 (PV-3)
<i>Rhinovírus</i> (megfontolandó: Náthavírus)		Típustörzs: Rhinovírus A (humán rhinovírus A röv: HRV-A)
	rhinovírus A (megfontolandó: náthavírus B) (humán rhinovírus A röv: HRV-A)	18 szerotípusa ismert, (röv: HRV 1,2,7,9,11,15,16,21, 29,36,39,49,50,58,62,65,85,89)
	rhinovírus B (megfontolandó: náthavírus B) (humán rhinovírus B röv: HRV-B)	3 szerotípus, HRV 3,14,72
<i>Hepatovírus</i>	hepatovírus	Típustörzs: Hepatitisvírus A (HAV)
<i>Cardiovírus</i>	cardiovírus	Típustörzs: Encephalomyocarditis vírus
<i>Aftovírus</i>	aftavírus	kéz-láb-szájbetegség vírusa (Foot-and-mouth disease vírus)
	parechovírus (Humán parechovírus röv: HpeV)	Parechovírus (Humán parechovírus röv: HpeV) (Korábban echovírus 22,23 volt)

REOVÍRUSCSALÁD (REOVIRIDAE)

SZÜCS GYÖRGY DR.

Nemzetség	Faj	Törzs	Csoport (group, subgroup)	Típus
Orthoreovírus-nemzetség (Orthoreovirus genus)	emlős orthoreovírus (Mammalian orthoreovirus)	reovírus 3 (Dearing)		szserológiai típus 1 – 3/ szerotípus 1-3
Orbivírus-nemzetség (Orbivirus genus)	Kemerovo vírus	Kemerovo vírus (KEMV)	Kemerovo víruscsoport (14 csoport)	36 elnevezett szerológiai típus
	afrikai lóbetegség vírus (African horse sickness virus)	(AHSV)		szserológiai típus 1 - 9
Rotavírus-nemzetség (Rotavirus genus)	human / emberi rotavírus	Wa KU DS-1 S2 KUN P YO AU-1 ST3 WI61 F45	Szerológiai csoport A, B, C / szerocsoport A, B, C	G1, G2... szerológiai, genetikai típus / G1, G2, G3... szerotípus, genotípus
		stb.	II, és nem-I-nem-II	Pl.: a Wa törzs P1A[8], G1 típusú
Coltívírus-nemzetség (Coltivirus genus)	coloradói kullancs-láz vírus (Colorado tick fever virus)	coloradói kullancs-láz vírus (CTFV) CTFV-Cal, CTFV-69V28,...	/2003-ig: A csoport (group A)	coltívírus
		Eyach vírus (EYAV) EYAV-Gr, EYAV-Fr577		
Seadornavírus-nemzetség (Seadornavirus genus)	Banna seadornavírus	Banna vírus (BAV) BAV-Ch BAV-In6423 (group B)	/2003-ig: B csoport	
	Kadipiro seadornavírus	Kadipiro vírus (KDV) KDV-Ja7075		

TOGAVÍRUS-CSALÁD

MEZEY ILONA DR.

A víruscsaládba két, gerinceseket megbetegíteni képes nemzetségen (Alphavírus illetve Rubivírus) kívül növényi vírusokat sorol a taxonómia.

Alphavírus-nemzetség: 23 tagja van (jelenleg)

Hivatalos elnevezés	„Magyar” elnevezés	Rövidítés
Ag80-663 vírus		(AG80V)
Aura vírus		(AURAV)*
Barmah Forest vírus**	Barmah-erdei vírus	(BFV)
Beharu vírus		(BEBV)
Cabassou vírus**		(CABV)
Chikungunya vírus**		(CHIKV)
Eastern equine encephalitis vírus**	Keleti ló-agyvelőgyulladás vírusa	(EEEV)
Everglades vírus**		(EVEV)
Fort Morgan vírus**		(FMV)*
Buggy Creek Vírus		
Getah vírus**		(GETV)
Highlands J vírus**	Felföldi J vírus ?	(HJV)*
Mayaro vírus**		(MAYV)
Middelburg vírus**		(MIDV)
Mucambo vírus**		(MUCV)
Tonate		
Ndumu vírus**		(NDUV)
O'nyong-nyong vírus**		(ONNV)
Pixuna vírus**		(PIXV)
Ross River vírus**	Ross folyó vírusa ?	(RRV)
Sagiyama vírus		
Semliki forest vírus	Semliki erdei vírus ?	(SFV)
Sindbis vírus		(SINV)
Babanki		
Kyzylagach		
Ockelbo		
Una vírus**		
Venezuelan equine encephalitis vírus**	Venezuelai ló-agyvelőgyulladás vírusa	(VEEV)
Western equine encephalitis vírus**	Nyugati ló-agyvelőgyulladás vírusa	(WEEV)
Whataroa vírus**		(WHAV)

Megjegyzés: egyes Alphavírus fajok az egész világon elterjedtek, pl. a Sindbis vírus az Antarktisz és néhány sziget kivételével minden földrészen megtalálható. Ugyanakkor az O'nyong-nyong vírus csak Kelet-Afrikában honos. A legtöbb elnevezés az előfordulás helyének földrajzi nevéből ered. Magyarra fordítani ezért nem lehet, vagy igen erőltetett lenne. Ez utóbbi próbáltam kifejezni a „magyar” elnevezés mellett feltüntetett kérdőjellel.

A táblázatban ** -gal jelölt vírusok embert megbetegítő tulajdonsága ismert, legtöbbször lázat, izületi gyulladást, kiütéseket és agyvelőgyulladást okoznak. A csillaggal jelletteket eddig emberből nem mutatták ki, míg a többiek lehetséges emberi kórokozók.

Rubivírus nemzetség (Kizárólagosan az embert betegíti meg.)

Hivatalos elnevezés	„Magyar” elnevezés	Rövidítés
Rubella vírus	Rózsahimlő vírusa	(RUBV)

A Togavírus elnevezés a vírus szerkezetének tanulmányozása során elektronmikroszkóppal észlelt kettősrétegű lipidburok különösen széles sávjára utal. Mivel más víruscsaládok felépítésében is szerepel lipidburok, nem lenne szerencsés a toga (=köpeny) elnevezést megváltoztatni. A hozzá nem értő közönségnek nem mondana többet, a szakembereknek pedig zavart okozna. Hasonlón meghagynám a Rubivírus elnevezést is, mely a vörös szín latin tövét rejt magában és a rózsahimlőben megbetegedett ember arcszínére és piros kiütéseire utal.

IRODALOM

Az adatok a *Virus Taxonomy (Seventh Report of the International Committee on Taxonomy of Viruses)* című kiadványból származnak. Szerkesztők: M.H.V. van Regenmortel, C.M. Fauquet, D.H.L.Bishop, E.B.Carstens, M.K.Estes, S.M.Lemon, J.Maniloff, M.A.Mayo, D.J.Mc Geoch, C.R. Pringle, R.B.Wickner. Academic Press 2000

PARAMYXOVÍRUS-CSALÁD (PARAMYXOVIRIDAE)

ÁDÁM ÉVA DR.

Subfamily/ alcsalád (végződés: -virinae)	Genus/nem, nemzetség (végződés: -virus)	Subgenus/alnem, alnemzetség (végződés: -virus)	Species/típus, faj, fajta (végződés: -virus)
Paramyxo-	Respiro-	–	Parainfluenzavírus 1- és 3-as típus
	Rubula-	–	Parainfluenzavírus 2- és 4-es típus és mumpsvírus (fültőmirigygyulladás-vírus? Túl hosszú, nem hiszem, hogy le kellene fordítani)
	Morbilli-	–	Morbillivírus vagy kanyaró- vírus (mindkettő elfogadott)
	Henipa-	–	Hendravírus, Nipahvírus (az izolálás körülményeire utal, lefordíthatatlan)
Pneumo-	Pneumo-	–	Humán respiratory syncytial vírus (RSV): a név a légúti fertőzés mellett, a fertőzött sejtekben kialakuló többszögű óriássejtekre utal, szerintem lefordíthatatlan
	Meta pneumo-	–	Emberi metapneumo-vírus

RHABDOVÍRUSCSALÁD (RHABDOVIRIDAE)

NAGY KÁROLY DR.

Alcsalád (subfamilia) -virinae	Nemzetség (genus) -virus	Faj (species)	Alfaj, típus, izolátum stb.
	Vesiculovirus	Vesicular stomatitis vírus	száj-nyelv hólyagosodás vírus
	Lyssavirus	Rabies vírus	Veszettség vírus

CORONAVÍRUS-CSALÁD (CORONAVIRIDAE VAGY CORONAVÍRUS)

MIHÁLY ILONA DR.

Megjegyzés a coronavirusokkal kapcsolatban: 1) A coronavirus család típusörzse nem okoz emberi megbetegedést. 2) Nevének magyarítását „pulykák fertőző hörghurut vírusa” névre az „Infectious bronchitis vírus” (rövidítés: IBV) helyett célszerű volna állatorvosi virológussal megbeszélni. A megjegyzéseket azért tartottam fontosnak elküldeni, hogy a magyar elnevezések bizonytalan pontjait tisztázni lehessen a táblázatban.

Nemzetség (genus)	Típus, változat
	Típustörzs: pulykák fertőző hörghurut vírusa (Infectious bronchitis vírus, rövid: IBV)
Coronavírus	coronavírus 229E (Human coronavírus 229E, rövid: HCoV 229E) coronavírus OC43 (Human coronavírus OC43, rövid: HCoV OC43) SARS vírus
(Töróvírus) (Arterivírus)	(Nincs emberi vonatkozása) (Nincs emberi vonatkozása)

RETROVÍRUSCSALÁD (RETROVIRIDAE)

NAGY KÁROLY DR.

Nemzetség (genus) -virus	Faj (species)	Alfaj, típus, izolátum, stb.
Alpharetrovírus	Avian leukosis vírus (ALV) (Szárnyas fehérvérűség vírus) Rous sarcoma vírus (RSV) (Rous szarkóma vírus)	C-típus
Betaretrovírus	Mouse mammary tumor vírus (MMTV) (Egér emlő tumor vírus) Mason-Pfizer monkey vírus (MPMV) (Mason-Pfizer majom vírus)	B-típus D-típus
Gamma- retrovírus	Murine leukemia viruses (MuLV) (Egér fehérvérűség vírus) Feline leukemia vírus (FeLV) (Macskafélék fehérvérűség vírusa) Gibbon ape leukemia vírus (GaLV) (Gibbon fehérvérűség vírus) Reticuloendotheliosis vírus (RevT) (nincs javaslat)	C-típus
Deltaretrovírus	Human T-lymphotropic vírus (HTLV)-1,-2 (Emberi T nyiroksejt vírus) Bovine leukemia vírus (BLV) (Marha fehérvérűség vírus) Simian T-lymphotropic vírus (STLV9)-1,-2,-3 (Majom T nyiroksejt vírus)	
Epsilonretro- vírus	Walleye dermal sarcoma vírus (nincs javaslat) Walleye epidermal hyperplasia vírus 1 (nincs javaslat)	
Lentivirus	Human immunodeficiency vírus (HIV)-1,-2 (Emberi immunégtelenség vírus) Simian immunodeficiency vírus (SIV) (Majom immunégtelenség vírus) Equine infectious anemia vírus (EIAV) (Lófertőző vérszegénység vírus) Feline immunodeficiency vírus (FIV) (Macska immunégtelenség vírus) Caprine arthritis encephalitis vírus (CAEV) (Kecske izületi/agyvelőgyulladás vírus)	
Spumavirus	Visna/maedi vírus (nincs javaslat) Human foamy vírus (Emberi tajtékt vírus)	